

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZE din 22 februarie 2019 cauza nr. 08/19

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră

au examinat plângerea depusă de XXX conform celor descrise și au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Petiționarul solicită Consiliului să examineze conținutul unui articol publicat pe pagina web www.vedomosti.md și să constate dacă în conținutul acestuia sunt prezente elementele instigării la discriminare pe criteriu de etnie.

II. Dreptul național și internațional relevant

- 2.1 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția instigării la discriminare care constituie orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat.
- 2.2 **Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 la pct. 4** reglementează următoarele noțiuni: petiționar – persoană care se consideră discriminată și sesizează Consiliul, printr-o plângere, despre săvârșirea unei fapte de discriminare împotriva sa; reclamat – persoană împotriva căreia s-a formulat plângerea cu privire la săvârșirea unei fapte de discriminare și despre care se presupune că a comis fapte discriminatorii; persoană interesată – persoană care se consideră discriminată, sindicat sau asociație obștească care activează în domeniul promovării și protecției drepturilor omului, altă persoană care are un interes legitim în combaterea discriminării și reprezintă o persoană, un grup de persoane sau o comunitate împotriva căreia s-au comis fapte discriminatorii.
- 2.3 **Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare la art. 4 alin. (1)** prevede că, statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii; **art. 5 alin. (1)** stabilește că, independența editorială a mass-mediei este recunoscută și garantată de lege. Cenzura este interzisă.
- 2.4 **Legea presei nr. 243/1994 la art. 1 alin. (1)** stabilește că, în Republica Moldova libertatea presei constituie un drept fundamental, consfințit de Constituție. Statul garantează tuturor persoanelor dreptul la exprimarea liberă a opiniilor și ideilor, la

informare veridică asupra evenimentelor din viața internă și cea internațională prin intermediul publicațiilor periodice și al agențiilor de presă, care își desfășoară activitatea în condițiile pluralismului politic, precum și respectarea legislației cu privire la drepturile de autor; **art. 4 alin. (1)** prevede că, publicațiile periodice și agențiile de presă publică, potrivit aprecierilor proprii, orice fel de materiale și informații, ținând cont de faptul că exercițiul acestor libertăți ce comportă datorii și responsabilități este supus unor formalități, condiții, restrângeri și unor sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea crimei, ocrotirea sănătății, protecția moralei, protecția reputației sau apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea unor informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judiciare.

- 2.5 **Recomandarea Nr. R (99) 1 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la măsurile de promovare a pluralismului mijloacelor de comunicare în masă la capitolul II, pct. 1 din anexă** prevede că, statele membre ar trebui să supravegheze dezvoltarea noilor mijloacelor de comunicare în masă în vederea luării oricărei măsuri care ar putea să se dovedească necesară pentru a prezerva pluralismul mijloacelor de comunicare în masă și a asigura accesul echitabil al furnizorilor de servicii și de conținut la rețele precum și cel al publicului la noile servicii de comunicare; **capitolul III, pct. 1 din anexă** stipulează că, statele membre ar trebui să examineze măsurile care ar putea fi luate pentru ca un conținut variat al mijloacelor de comunicare în masă care reflectă diferite puncte de vedere politice și culturale să fie pus la dispoziția publicului, ținând cont de importanța care se atribuie garantării independenței editoriale a mijloacelor de comunicare în masă și de interesul pe care măsurile adoptate pe o bază voluntară de către înseși mijloacele de comunicare în masă poate de asemenea să-l prezinte.
- 2.6 **Recomandarea de politică generală nr. 13 din 24.06.2011 la pct. 10 lit. b) ECRI** recomandă guvernelor statelor membre să încurajeze mass-media să nu menționeze originea etnică a unei persoane numită în articole sau reportaje, dacă acest lucru nu este esențial pentru înțelegerea evenimentelor.
- 2.7 **Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială din 21.12.1965, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993 la art. 7** statele părți se angajează să ia măsuri imediate și eficiente în domeniul informației pentru a lupta împotriva prejudecăților ce duc la discriminare rasială și pentru a favoriza înțelegerea, toleranța și prietenia între națiuni și grupuri rasiale sau etnice, ca și pentru a promova scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite, ale Declarației universale a drepturilor omului, ale Declarației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor fenomenelor de discriminare rasială și ale prezentei Convenții.

III. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 3.1 Din materialele prezentate, Consiliul reține că se invocă o pretinsă instigare la discriminare pe criteriul de etnie, prin utilizarea expresiei “румынские цыгане” în titlul articolului care relatează despre schemele de furt.
- 3.2 Mai întâi de toate, Consiliul dorește să atragă atenția tuturor persoanelor care intenționează să sesizeze Consiliul asupra necesității de a respecta condițiile de formă, impuse de lege pentru introducerea unei plîngerii. Consiliul subliniază obligativitatea de a indica datele veridice de contact (adresă de corespondență, telefon), cât și de a explica calitatea din care acționează (victimă sau persoană interesată). Consiliul notează că existența acestor neajunsuri în conținutul unei plîngerii constituie temei de a respinge plîngerea în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (2) și art. 14 lit. a), lit. b) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.
- 3.3 Referitor la substanța problemei ridicate, Consiliul, în nenumărate rînduri¹, a accentuat că, atunci când este pusă la dispoziția publicului o informație despre un anumit

¹ Decizia pe cauza nr. 293 din 28.09.2015, disponibilă http://egalitate.md/wp-content/uploads/2016/04/decizie_293_2015_3555799-1.pdf

Decizia pe cauza nr. 88 din 16.10.2017, disponibilă http://egalitate.md/wp-content/uploads/2016/04/Decizie_constatare_88_17.pdf

eveniment, aceasta trebuie să evite exprimările care ar putea duce, direct sau indirect, la perpetuarea stereotipurilor, stigmatizarea sau marginalizarea unor persoane sau grupuri de persoane. Consiliul, a notat că utilizarea etniei în contextul descrierii unor evenimente negative nu este altceva decât evidențierea statutului de minoritar în baza originii etnice și servește drept temei pentru luarea deciziilor cu impact disproporționat asupra membrilor comunității minoritare vizate, care nu au nici o legătură cu activitatea infracțională.

- 3.4 Consiliul amintește că acest aspect a fost absorbat și de Raportorul Special ONU pentru problemele minorităților, Rita Izsák-Ndiaye, în raportul cu privire la situația din Republica Moldova din 2016. În raport se face referire la diferitele semnale cu privire la propagarea stereotipurilor negative și înjositoare în mass-media la adresa unor grupuri minoritare, în special comunitățile musulmane și de romi. Accentul pe fundalul etnic sau religios al unei persoane responsabile pentru o infracțiune a fost descris atât ca fiind ceva comun, cât și ca factor care contribuie la percepții negative și generalizări. În ceea ce îi privește pe romi, Raportorul Special a fost informat că, în multe cazuri, aceștia au fost prezentați ca "cerșetori" și "criminali" în mass-media, ceea ce alimentează sentimentele anti-romi.
- 3.5 Ținând cont de contextul specific al Republicii Moldova, Consiliul reiterează că publicarea și difuzarea materialelor în care se menționează etnia într-un context negativ, nu poate fi justificată prin nici un scop legitim într-o societate democratică.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1-3 și art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, adoptat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Evidențierea etniei, în contextul relatărilor despre anumite evenimente sau acțiuni negative, instigă publicul la discriminarea grupului vizat și promovează stereotipurile etnice.
2. Decizia se comunică administrației portalului www.vedomosti.md pentru excluderea din articol a sintagmelor care fac referire la originea etnică și evitarea situațiilor similare pe viitor.
3. Administrația www.vedomosti.md va informa Consiliul, în 10 zile din momentul recepționării deciziei, despre măsurile întreprinse.
4. Decizia va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
5. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, adoptat prin Legea nr. 298/2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră